For one who is suspect – דחשיד אממונא לא חשיד אשבועתא כoncerning money, is not suspect concerning an oath

OVERVIEW

The גמרא states that a חשיד אממונא is not חשיד אשבועתא. Our חוספות offers explanations for this ruling and discusses the difference between a חשיד who is שמונא and a גזלן who is פסול לשבועה.

 $-{}^2$ נראה דהיינו טעמא משום דשבועה חמורה כדאיתא ביומא נדף פו,אוי It seems that the reason why a חשיד אממונא is not חשיד אשבועה, is because מסכת יומא - מסכת יומא -

ובשבועות (דף לט,א)³ שהעולם נזדעזע על לא תשא –

And in מסכת שבועות it states that the world trembled when 'ה said לא תשא

מוספות asks:

- אמר אם כן אמאי גזלן פסול לשבועה דאמר שכנגדו נשבע ונוטל And if you will say; if this is indeed so, that שבועה is more חמור than stealing, then why is a thief פסול לשבועה that we rule if a גזלן is obligated to swear, we do not allow him to, but rather his opponent swears and takes the money!

מוספות answers:

ויש לומר דגזלן לא פסול לשבועה אלא מדרבנן⁶ – מרבנן אומר דגזלן לא פסול לשבועה אלא מדרבנן

And one can say that a גזלן is not מדרבנן, מן התורה, only מדרבנן.

¹ It is more stringent than לא תגזול (which is 'merely' a לא תעשה)

² The ברייתא (beginning on the bottom of פה,ב) states מלא תשא חוץ מלא תעשה ולא קלות עשה אלה קלות אלה אלה (שבועת שוא which is from the מצות חמורות). (קלות שוא which is from the לא תגזול (שבועת שוא אונה).

³ The גמרא there states (beginning on the bottom of בי"ד tells the בי"ד tells the שכל , 'you should know העולם כולו נזדעזע בשעה שאמר הקב"ה בסיני לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא '.

⁴ The אשיד is allowed to swear; even though we suspect that he is lying (and therefore willing to steal). We administer the oath to the אשיד with the assumption that he is lying (for if he is not lying, why give him an oath). The purpose of the oath is to prevent him from lying (he will recant and not swear falsely). If we assume that he is lying and willing to steal, seemingly he will just as easily swear falsely; nevertheless we administer this oath, because we assume that even though he is willing to steal, he will not swear falsely (since אול והמורה is שבועה). The question אול is שבועה is שבועה is שבועה is שבועה. What is the difference between a אול is the difference between a אול is the difference between a ישנו is מול is the difference between a ישנו is and a is the difference between a result is the

⁵ We should allow the אולן to swear and not pay, instead of having the שכנגדו swear and take his money.

⁶ A השיד instituted that we will not allow the הכמים instituted that we will not allow the אזלו to swear, since it is public knowledge that he is a גזלן it would seem improper to have him swear (see גזלן, בי חו תוד"ה ובכולי). However by a השיד since he is not a certified גזלן (he may be telling the truth), there is no impropriety in allowing him to swear, and we are not concerned that he will swear falsely since האלח"א.

-לעדות הוא דפסול מדאורייתא משום אל תשת רשע עד because it is written אל תשת אל תשת אל תשת because it is written אל תשת זולן is a עד from being a witness (a רשע עד).

תוספות offers an alternate answer; differentiating between a גזלן and a גזלן:

- ויש מפרשים בשם הרב רבי יהודה חסיד הא דחשיד אממונא כשר לשבועה And others explain in the name of השיד that the reason a השיד that the reason a המונא is -

משום דשמא על ידי שבועה יפרוש מגזל –

Because perhaps through (the additional prohibition of) the שבועה he will distance himself from stealing -

אבל גזלן ודאי כמו שמממון אינו פורש הוא הדין משבועה - ⁸אבל גזלן ודאי כמו שמממון אינו פורש הוא הדין משבועה However a certified גזלן, just as he is not held back from taking other people's money, he will also not be prevented from swearing falsely.

תוספות responds to an anticipated question:

ולא קשה מההוא רעיא דאסהידו ביה דאכל מינייהו אמאי פסול – ולא קשה מההוא רעיא אסהידו ביה דאכל מינייהו אמאי אחל (י"מ ^{9}) from the case of where is no difficulty (to the explanation of the ^{9}) from the case of the sheep; why should he be פסול for a שבועה (according to the מכול - ^{9}) -

דבהנך תרי דאכל צריך לשלם ומהשאר יפרוש על ידי שבועה – Since the two sheep that he ate he is required to pay (so therefore he is no longer a גזלן), and concerning the rest of the sheep which we suspect he stole, he will refrain from lying through the שבועה which we will administer, since he is now merely a זגזלן and not a !! Why do we not let the רעיא swear?!

replies:

- דמה שהוא משלם על ידי עדים אין זה השבה מעליא דעל כרחו משלם For that which he is paying because of the witnesses' testimony; that is not considered a proper return (to acquit him from being considered a

⁷ The פסוק (in משפטים) כג,א (שמות משפטים) reads אל היות עד המס אל תשת ידך עם רשע להיות אל היות אל חמס ושמים.

⁸ The difference seems to be as follows; the השיד did not yet steal the money (at worst he is possibly 'merely' lying and trying to keep the money he owes), it is possible that (on account of the שבועה) he may admit and pay back the money. Therefore we administer the oath to him. However this גזלן stole money already and did not return it (willingly), proving that he is not concerned about stealing at all, so therefore in this new case he will continue to steal and swear falsely. [See (בד"ה דאמר רב דימי בתחלה ווא אכל מילי, אבל הכא דאכתי לא טעם ועכשו הוא בא דאיסורא, חשוד הוא אכל מילי, אבל הכא דאכתי לא טעם ועכשו הוא בע למעבד תרתי בתחלה [.לגזול ודאי חזקה הוא דלא בעי למעבד תרתי בתחלה]

⁹ See 'Thinking it over' # 3.

גזלן), for **he is paying against his will.** Therefore since he remains a גזלן even after he pays for the sheep he is פסול לשבועה.

תוספות concludes:

והיינו טעמא דכופר בפקדון פסול לעדות:

And this is also the reason that one who denies holding a deposit is לעדות if witnesses testify that when he denied holding the deposit we saw it in his possession. He is פסול לעדות even though he will return the פקודן, because he is not returning the דים willingly, only because he is forced to do so by the העדאת עדים.

SUMMARY

A המונא המונא המונא השיד אשבועתא since שבועה is more המור than גזל. Therefore even a גזל is השיד המונא מדרבנן only מדרבנן. Alternately only a השיד is because perhaps he will admit on account of the שבועה; however a confirmed אבועה is בשר לשבועה. A גזלן can be reinstated to be גזלן if he returns the גזילה voluntarily.

THINKING IT OVER

- 1. תוספות (in the first answer) maintains that a גזלן is פסול לעדות מדאורייתא. Why is there this difference between עבועה and שבועה $?^{10}$
- 2. Is a גזלן פסול to swear מדאורייתא $?^{11}$
- 3. Is the question from ^{12} י"מ on the ^{12} י"מ only, or on the first answer as well? ^{13}

¹² See footnote # 9.

-

 $^{^{10}}$ See אמ"ה, אות קלו, מוכ"ד אות סג, # 67, אות סוכ"ד.

¹¹ See בל"י אות קלה.

¹³ See ח"ב אות קא.